

ὁ Σολομών, Μωϋσῆ κατὰ τὴν . . . (2), Ἰησοῦ κατὰ τὴν πνοὴν (3), Παδισάχ (4) τοῦ Παντός, ἐξοχώτατε Κυριάρχᾳ, Περιφανέστατε καὶ Κραταιότατε Μονάρχᾳ, ἀδαλφὲ εὐκλεέστατε, σεβαστότατε Αὐτοκράτορ, μέγιστε Ἄρχον τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Γαλλίης καὶ Ἰταλίας! Ὡς οἱ οὐρανοὶ εἰσὶν ἀσάλευτοι καὶ ἡ γῆ διαμέουσα, οὕτω καὶ ὁ αἰὼν τῆς βασιλείας τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος μόνιμος καὶ ἡ βάσις αὐτῆς διαρκὴς καὶ ἀκράδαντος εἴη!

Μετὰ τὴν παραδοχὴν δὲ τούτων τῶν προσαγορεύσεων, ἡ ἐναργὴς γνώμη τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, ἡ δυνάμεισα διανοίξαι τοὺς πολυπλοκωτέρους πολιτικούς δεσμούς καὶ λύσαι τὰ μυστηριωδέστερα αἰνίγματα τῆς διπλωματίας, γινώσκω ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔαρος τῆς μεταξὺ ἡμῶν φιλίας καὶ εἰλικρινείας, ἡ ἀγάπη πεφυρμένη βασιλικῇ ἡμῶν καρδίᾳ, ἥτις οἶονεὶ ῥοδῶν τις φιλίας καὶ κήπος ἀπαράμιλλος ἀφοσιώσεώς ἐστιν, ἐνῷ φθύνονται καὶ ἀνθούσι τὰ εὐγενέστερα τῶν αἰσθημάτων, οὐκ ἔσχεν ἄλλον πόθον εἰμὴ τοῦ καλλιεργῆσαι τὸν θάμνον τῆς ἀμοιβαίας ἐνώσεως καὶ διηνεκοῦς σχέσεως, ἀρδεύουσα ἀδιαλείπτως τὸ ἐξοχὸν τοῦτο φυτὸν διὰ καλὰ μὲν χειμάρρους χειόντων ὡς ἄλλων ἀρδευτικῶν διαρρύγων, καὶ δι' ἐπιστολῶν διαδεχομένων

μανῶν ὑπάρχει καὶ ὁ Ἰσκανδέρ-σιμάτ ἡ Ἰσκανδέρ-σηφέτ, ὁ ἔχων πλεονεκτήματα καὶ προσόντα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

(2) Ἐνταῦθα αἰνίσσεται τὸ ἐν τῇ ἐξοδῷ (Κερ. Α' 6.) ἀναφερόμενον περὶ Μωϋσέως θαῦμα ἦτοί, «Εἶπε δὲ αὐτῷ Κύριος πάλιν, εἰσένεγκον τὴν χειρὰ σου εἰς τὸν κόλπον σου· καὶ εἰσήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ καὶ ἐγενήθη ἡ χεῖρ αὐτοῦ ὡς: χιών.» Τὸ θαῦμα δὲ τοῦτο παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις θεωρεῖται ἀραδίᾳ γὰρ ν πεῖζά (λευκὴ χεῖρ).

(3) Πρωτ. Ἰσκ-δέμ, Ἰησοῦς κατὰ τὴν πνοὴν ἦτοί τὸν λόγον διότι ἡ περσ. λέξις ἀμφοτέρω σημαίνει· οἱ Μωμεθανοὶ δὲ ἀναγνωρίζουσιν ὅτι ὁ Ἰη-σὺς Χριστὸς διὰ μόνου τοῦ λόγου ἀνίστα νεκροὺς καὶ ἰάτω τοὺς νοσοῦντας. (Λουκ. 2'. 11, καὶ Μάρκ. 2'. 34.)

(4) Ἡ λέξις Παδισάχ, συντιθεμένη ἐκ τοῦ Πάδ-προστάτης (κυρ. δὲ ὁ προφυλάττων τῆς βλάτης, ὡς καὶ ἐκ τῆς συνθ. λέξεως παδ-λεχίρ, καὶ κατὰ παραθορὰν πα-λεχίρ ἀνείδωτον, τὸ ἐμποδίζον τὴν δύναμιν τοῦ δηλητηρίου, καταφαίνεται), καὶ τοῦ σάχ, κυρ. βασιλεὺς, (κυρ. ὕψιστος, μέγας, καὶ οὐτινος ἡ ρίζα εὐρηταὶ καὶ εἰς τὸ ἐξελληνισθὲν περὶ τὴν Σατράπης, κυρ. Σάχ-δερ ἀπ-ἀρχῶν ἐν τῇ ὕδατι, διότι οἱ τοιοῦτοι διακίηται κατ' ἀρχὰς ἐξήσκουν δικαιοσύνην κατὰ βλάστησιν), εἶναι ἀποκλειστικὸς τίτλος τῶν Ὀθωμανῶν ἡγεμόνων ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Φραγκίσκος δὲ ὁ 1ος, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας (1500 1600) ὑπερῆεν ὁ πρῶτος καὶ ἐπὶ πολὺ ὁ μόνος χριστιανὸς μονάρχης εἰς ὃν ἐδόθη ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἐπὶ Σουλτάν Σουλεϊμάν, ὁ τίτλος Πα-δισάχ. Οἱ Αὐτοκράτορες ὅμως τῆς Γερμανίας ἀναμείζοντο μόνον Νέμτος Τσαρὴ ἢ Τσουαρή Καίσαρες, καθὼς καὶ οἱ τῆς Ρωσσίας καὶ ἀρχὰς μὲν Μεσκόβ Τσαρὴ, εἶτα δὲ Ἰουσα Τσαρὴ, μέχρι τοῦ 1774, ὅτε, ἐν τῇ περιωνύμῃ συνθήκῃ τοῦ Καϊναρζικίου, ἡ Αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη ἡ 2α κατωρθώσεν ἵνα προστεθῇ εἰς τοὺς τίτλους αὐτῆς καὶ ὁ τοῦ Παδισάχ. Ὡσαύτως τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1805 Νεπολέων ὁ 1ος ἀναγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Πύλης ὑπὸ τὴν διπλῶν τίτλων Ἰμπερατορ βὲ Παδισάχ. Ἐκτοτε δὲ ὁ τίτλος οὗτος ἐξετάθη καὶ εἰς πολλοὺς τῶν βῆρω-καίων ἡγεμόνων, συμμάχων τῆς Γ. Πύλης, ὡς παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν συνθήκην τῆς 1830 Μαρτίου 1830

ἀλλήλας ὡς ῥέματα ἐκχειλίζοντος ποταμοῦ. Πανταχόθεν ἀφικνοῦνται πρέσβεις πῶν Ὑμετέρων Ὑψηλῶν Αὐλῶν, οὓς, ὡς ἀληθεῖς ἀφθόνας, ποιοῦμεν μελωδεῖν μολπὰς ἀρμονικὰς εἰλικρινοῦς φιλίας, καὶ ἄδειν ὁμολογίας, συμμαχίας, πίστεως καὶ ἐγκαρδίου συνεννοήσεως.

Νῦν δ' ὅτε ὁ περιόδοτος, ὑψηλῆς, τῇ ἔρρισμα τῶν ἀρχόντων, Κ. Τρουϊέρος, ἐκ ταύτης τῆς αὐλῆς τῆς ἴσιν τῷ οὐρανῷ εὐρύτητα ἐχούσης, ἀπέρχεται πρὸς ἐκείνην ἐν ἣ ἅπας ὁ κόσμος ἀσυλὸν καὶ καταφύγιον εὐρίσκει, ἀναγκαῖον ἐθεώρησα ἵνα ἐκπληρώσω ἀσμένως καθήκον φιλίας καὶ ἐνώσεως, καὶ οὕτω κοσμήσας ἐκ νέου τὴν χάριτσαν παρεῖαν τῆς μεταξὺ ἡμῶν ὁμοιότητος τοῖς θελήτροις ταύτης τῆς ἐπιστολῆς τῆς εὐδαιμονία σεσημασμένης, ἐνισχύσω τοὺς κίονας τῆς ἀμοιβαίας φιλίας καὶ ἀγάπης.

Αἱ λεπτομέρειαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν κατάστασιν ἐν ἣ αἱ ὑποθέσεις ἡμῶν εὐρίσκονται, ὡς καὶ αἱ αἰτήσεις, πόθοι καὶ σκοποὶ ἡμῶν, ἀναφέρονται ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ ἀπευθυνθείσῃ εὐσεβάστως πρὸς τὴν οὐρανομήκη Αὐλὴν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος ὑπὸ τοῦ ἐξοχωτάτου, νοσημονεστάτου καὶ ἐπὶ στερεᾷ περισκέψει διακρινομένου, κορυφαίου τῶν ἐν ὑψηλῇ περιωπῇ Μεγιστάνων, πρεσβευτοῦ Ὑμῶν στρατηγοῦ Γαρδάν-Χάν, ὡς καὶ ἐν τοῖς γράμματιν ἅπερ οἱ λειτούργοι τοῦ Ὑψηλοῦ τούτου βασιλείου πέμπουσι νῦν τοῖς ὑπουργοῖς τοῦ ἐνδόξου Ὑμῶν Κράτους. Πάν δ' ὅτι ὁ ἀκτινοβόλος ἥλιος τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς φρονήσεως ἀναγκαῖον ἤθελε θεωρήσει πρὸς τὰ συμφέροντα ἡμῶν, ἔσται ἡμῖν αὕτη αὕτη ἡ πηγὴ τοῦ ὀρθοῦ καὶ ὠρελίσμου. Δραστηρία καὶ συνεχὴς ἀλληλογραφία, ὅρις ἐπίσημος τῆς φιλίας, τῆς ἀγαθῆς συνεννοήσεως καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἀρμονίας τῶν δύο Κρατῶν ὑπάρχει· αἱ δὲ καθ' ὑπαγόρευσιν εἰλικρινοῦς-φιλίας γραφόμεναι ἐπιστολαὶ καὶ αἱ ἀξιοπίστοι εἰδήσεις ἀγάπης, συσφίγγουσιν στενώτερον τοὺς δεσμούς τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων, συντελοῦσιν εἰς τὴν πληρεστέραν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν.

Ὡς δ' ἀπείλων ἐκφράσαι καὶ τὴν εὐχρέσκειαν Μου ἐπὶ ταῖς ὑπηρεσίαις τῶν ἐν τῇ Αὐλῇ μου ἀξιωματικῶν, λέγω σὺν τοῖς ἄλλοις αἱ ἐκδουλεύσεις τοῦ Κ. Φαβριέρου ἀξίαι τῆς Ὑψηλῆς Ἡμῶν ἐπιδοκιμασίας ἀπέδθησαν.

Εἶψαν δ' αἱ ἡμέραι τῆς Ὑμετέρας Κυριάρχου Μεγαλειότητος, συμφώνως ταῖς εὐχαῖς τῶν φίλων Αὐτῆς, διαρκεῖς καὶ πολυχρόνιοι! Εἰρήνη!

TERENTIOS MAMIANHS.

—ooo—

Οὐδὲν ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς εὐχήθη ἐνθερμότερον ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἰταλίας, οὔτε προθυμότερον ἐχειροκρότησεν αὐτήν, ὅσον τὸ ἐλληνικόν. Τὸ 1848 ἔτος, ὅτε οἱ γενναῖοι ἀγῶνες τῶν Ἰταλῶν κατεβλήθησαν ὑπὸ τῶν αὐστριακῶν πυροβόλων, πλείστοι δὲ

τῶν ἀγωνιστῶν ἠναγκάσθησαν νὰ σωθῶσιν εἰς τὰ ξέ-
να, τοὺς πρόσφυγας ὑπεδέχθησαν φιλοτίμως οἱ Ἕλ-
ληνες, καὶ ἐξένισαν, καὶ περιέθαλψαν, καὶ ἐθεράπευ-
σαν ὅσον αὐτοὶ καὶ τοὺς ἰδίους αὐτῶν ἀδελφοὺς. Τοῦ
Γαριβάλδου τὸ ὄνομα κατέστη παρ' ἡμῶν δημοτικόν
ὅσον καὶ τὸ τοῦ Κολοκοτρῶτη καὶ τοῦ Καραϊσκάκη
καὶ τὸ τραγῳεῖν αὐτοῦ τερετιζόμενον καὶ ὑπ' αὐτῶ-
ν ψελλίζοντιον παιδίον, περιῆλθε τὰς πλατείας
καὶ τὰς ῥύμας τῶν ἡμετέρων πόλεων ὡς τὸ τραγῳεῖν
τοῦ Μπουκουβάλα καὶ τοῦ Ἀνδ. οὔτσου. Τοῦ Καδού-
την φιλοπατρίαν καὶ τὴν πολιτικὴν περὶνοιαν ἐθαύ-
μασαν καὶ οἱ ἔσχατοι τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν, καὶ
τοῦ περισκελιστοῦ καὶ βαθυμύστακος βασιλέως τῆς
Ἰταλίας τὴν εἰκόνα, εἶδομεν στολιζούσαν καὶ τῶ-
χωρικῶν τὰς οἰκίας, καὶ τῶν ἐργαστηρίων τὰ πρό ο-
ρα, παρὰ τὰς εἰκόνας τοῦ Ὁλῶνος καὶ τῆς Ἀμαλίας.

Τὸν ὑπὲρ τοῦ ἰταλικοῦ ἀγῶνος ἀμνησίσκατον τῶν
Ἑλλήνων ἐνθουσιασμὸν ἐξηγεῖ ἡ ἀκρτος αὐτῶν ἀ-
γάπη πρὸς τὴν ἐλευθερίαν· διότι ποθοῦμεν τὴν ἐλευ-
θερίαν αὐτὸν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς
Ἕλληνας, ὅτε καὶ μάλιστα οὗτοι δι' εὐγενῶν ἀγῶνων
καὶ θυσιῶν καθίστανται, ὡς οἱ Ἰταλοί, ἄξιοι αὐτῆς.
Ἰνα αἰπωρηθῶντες ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἔθνος ὑπὸ τῶν δει-
νῶν μακρᾶς καὶ ἀνηλεοῦς δουλείας, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο
εἶναι καὶ κισθανόμεθα τὰ παθήματα τῶν τυραννουμέ-
νων αἰετῶν καὶ τῶν ἐν ταῖς εἰρκταῖς τῆς Νεκρό-
κειας βασκαλίζομένων φιλελευθέρων, ἀντήγουν γοεραὶ
εἰς τὰς ἑλληνικὰς κερθίδας ὅσον καὶ εἰς τὰς τῶν Ἰ-
ταλῶν αὐτῶν.

Τὴν πρὸς τοὺς Ἰταλοὺς εὐλακρινῇ ταύτην συμπά-
θειαν ἀντήμαρψεν ἐπαξίως ὁ Βίκτωρ Ἑμμανουήλ ἀπο-
στείλας πρέσβυν εἰς Ἀθήνας τὸν Κ. Μαρμάνη, ἀν-

Τερέντιος Μαρμάνης.

Πόθεν ἄρα ὁ τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος ἐνθουσιασμὸς
ὑπὲρ τῶν Ἰταλῶν; Οἱ Ἰταλοί ἐπὶ τῆς ἡμετέρας αὐ-
τοκρατορίας καὶ μετ' αὐτὴν ἐκάκωσαν τὴν Ἑλλάδα·
Ἐνετοὶ καὶ Γενουήνσιοι, ἀνθαμιλλώμενοι οὕτως εἴ-
πειν, συνέδραμον δραστηρίως τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν,
τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ἰσλάμ, νῦν μὲν μετακυμίζοντες
αὐτοὺς ἀπὸ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἄλλοτε δὲ
προδίδοντες τὰ σχέδια καὶ τὰς πολεμικὰς παρα-
σκευὰς τῶν παλαιόντων πρὸς τοὺς βερβάρους, καὶ
ἄλλοτε ἐρημοῦντες καὶ κατακτώντες τὰς ἡμετέρας
νήσους, καὶ τὰ παράλια, καὶ τὴν Πελοπόννησον, καὶ
καταθλίβοντες ἡμᾶς θρησκευτικῶς. Ἐνίοτε δὲ καὶ
ἀπὸ τῆς ἱστορίας αὐτῆς ὑπεξήρσαν τὰ ὀνόματα τῶν
ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτῶν γενναίως ἀγωνισθέντων, ὡς
κατὰ τὴν περίφημον περὶ Νάυπακτον ναυμαχίαν, ὅτε
χιλιάδες Ἑλλήνων ἠνδραγάθησαν καὶ ἔπεσαν ἐνδόξως.

Ἄρα οὐ μόνον περὶ τὰ τῆς πολιτείας ἔμπειρον, ἀλλὰ
καὶ ἐπὶ φιλολογίᾳ καὶ ἐπιστήμῃ διαπρέψαντα ἄνδρα,
ὡς καὶ τὸ ἦθος αὐτοῦ μαρτυρεῖ, πρῶτον, ἀγαθόν, με-
τριοπνῆ καὶ εὐθὺν, ὡς λέγεται, περὶ τὰς κρίσεις αὐ-
τοῦ. Τὴν εὐθύτητα δὲ ταύτην προσαγορεύομεν ἡμεῖς
ιδίως, διότι ἡ Ἑλλὰς δὲν κατεκρίθη πάντοτε ὑπὸ τῶν
ξένων ἢ κακῆς προκρίσεως, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐσφαλμέ-
νων συμπαραβολῶν καὶ συμπαρασχημάτων. Ὡς σημεῖον
συγκρίσεως λαμβάνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
οἱ ξένοι τὴν Αὐτικὴν Εὐρώπην· ἡ μέθοδος ὁμοῦς αὕτη
εἶναι ἀναντιρρήτως ἐσφαλμένη· διότι, ἵνα ἀποδειχθῇ
κατὰ πόσον ἡ Ἑλλὰς ἐπέδωκεν εἰς τὴν πολιτισμὸν,
καὶ ὅποια ὑπὲρ ἔχεν αἱ πρόοδοι αὐτῆς, ἡ σύγκρισις
πρέπει νὰ γίνῃ πρὸς τὴν πρὸ τριακονταετίας Ἑλλά-
δα· τότε μόνον τὰ πορίσματα θ. λουσιν εἶναι ὀρθὰ καὶ
δίκαια.

Ὁ Κ. Τερέντιος Μαμιάνης (1) ἐγεννήθη τὸ 1800 ἔτος, καὶ παιδιόθεν ἠγάπησε τὴν ποίησιν· ἐμερίμνα δὲ, εἰ καὶ σπουδαστὴς, περὶ τῆς ἀτυχοῦς αὐτοῦ πατρίδος. Ὅτε δὲ ἀνηγορεύθη πάπας ὁ Γρηγόριος ΙΣΤ', ἐπειδὴ ἐκηρύχθη πολέμιος πάσης διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως, οἱ φιλελεύθεροι διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, καὶ πρῶτοι μεταξὺ αὐτῶν οἱ ἐν Βοωνίᾳ. Ἐνταῦθα μάλιστα ἰδρύθη καὶ κυβέρνησις προσωρινή, ἥς μέλος ὠνομάσθη καὶ ὁ νέος Μαμιάνης. Τὰ αὐτριακὰ ὅμως πυροβόλα ἐπνίξαν εἰς χειμάρρους αἵματος τὸ φιλελεύθερον κίνημα· πολλοὶ ἐξωρίσθησαν, καὶ ἄλλοι κατέφυγον εἰς τὰ ξένα, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Μαμιάνης, ὅστις μετέβη εἰς Παρισίους.

Οἱ παραβολότεροι τῶν προγεγραμμένων συνεκρότησαν τότε τὴν ὑπὸ τὸν Ματσίνην περιώνυμον ἐταιρίαν τῆς Ἐλευθέριας Ἰταλίας, ἥς τινος γνωστὰ τοῖς πᾶσιν αἱ ἀρχαί· ὁ Μαμιάνης ὅμως οὐ μόνον ἀπεποιήθη πᾶσαν μετοχὴν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ καὶ σύγγραμμα ἐξέδωκε, δι' οὗ ἐξήτει ν' ἀποδείξῃ ὅτι δι' ἀγωγῆς ἐθνικῆς, καὶ μάλιστα τοῦ λαοῦ, πρέπει νὰ παρασκευασθῶσιν οἱ Ἰταλοὶ εἰς ἀπόκτησιν ἀνεξαρτησίας ὑπὸ μοναρχίαν συνταγματικὴν.

Ἐδημοσίευσε δὲ διατρίβων ἐν Παρισίοις καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ποιητικῶν καὶ φιλοσοφικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, εἰ καὶ ἐπὶ τρία ἔτη ἐπαθε δεινοτάτην ὀφθαλμίαν, καταδικάσασαν αὐτὸν εἰς ἀπραξίαν.

Πίου τοῦ Θ', τοῦ ἐνεστῶτος πάπα, διαδεχθέντος τὸν Γρηγόριον ΙΣΤ', ἐκηρύχθη ἀμνηστία· ἐπειδὴ ὅμως οἱ ὅροι δὲν ἐράνησαν εὐπαράδεκτοι τῷ Μαμιάνῃ, δὲν συγκατετέθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια. Τότε ὁ Κάρολος Ἀλβέρτος, ὁ πατὴρ τοῦ καθ' ἡμᾶς βασιλέως τῆς Ἰταλίας, προσέταξε τὸν ἐν Παρισίοις πρέσβυν αὐτοῦ νὰ χορηγήσῃ τῷ Μαμιάνῃ διαβατήριον ἵνα μετὰβῇ εἰς Πεδεμόντιον.

Τὸ 1848 ἔτος, χορηγήσαντος τοῦ Πίου πλείονας ἐλευθερίας, μετέβη ὁ Μαμιάνης εἰς Ῥώμην· ὑπεδέχθησαν δὲ αὐτὸν μετὰ πολλῆς εὐμενείας καὶ ὡς φιλόσοφον καὶ ὡς ποιητὴν διακεκριμένον, καὶ πρὸ πάντων ὡς φίλον ἐνθερμον τῆς πατρίδος. Ἐκ Ῥώμης δὲ μετέβη εἰς Πέζαρον, τὴν γῆν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, καὶ πανταχοῦ ἐκήρυττε μετριοπάθειαν καὶ πίστιν εἰς τὸ μέλλον, καὶ ἠγωνίζετο νὰ κατευνάσῃ τὰ πνεύματα, ὑπερηρεθισμένα ὄντα ἐκ μακρῶν ταλαιπωριῶν καὶ δουλείας.

Ἐπανελθὼν εἰς Ῥώμην εἰργάσθη ὑπὲρ ὁμοσπονδίας τῶν ἰταλικῶν ἐπικρατειῶν, ὅπως πρὸ πάντων τηρήσῃ τὴν ἰδίαν ἀνεξαρτησίαν ἐναντίον τῶν ξένων.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐξερράγη ὁ πόλεμος, καὶ αἱ πέντε ἀξιωματικὸν ἡμέραι τῶν Μεδιολάνων καθιέρωσαν τὴν ἥτταν τῶν αὐστριακῶν· ἡ Ἐνετία ἔσσειε τὸν ζυγὸν, καὶ πάντα ἐφαίνοντο βαίνοντα κατ' εὐχὴν.

Ἀλλὰ φατρίαι ὀλέθριαι συνετάρασαν τὴν Ῥώμην· οἱ μὲν ἐζήτουν τὴν ἐπικράτησιν ἀρχῶν δημο-

κρατικωτάτων, αἱ δὲ, καὶ ἦσαν οὗτοι εὐαριθμοὶ μὲν ἀλλ' ἰσχυροὶ διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὰς σχέσεις, ὑπεστήριζον τὴν ἀρχαίαν ἀπόλυτον ἐξουσίαν, καὶ ἄλλοι, οἱ μετριοπαθεῖς, ἐπάλαιον καὶ πρὸς τούτους καὶ πρὸς ἐκείνους. Ὁ πάπας κατεσπαράσσετο ὑπὸ φόβων καὶ δισταγμῶν, καὶ οὕτω μόνος ὁ Κάρολος Ἀλβέρτος ἀντετάσσετο εἰς τὰς δυνάμεις τῆς Αὐστρίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Μαμιάνης, καὶ τοὶ πολλοὶ ἀποβαλὼν τὴν πρόσκλησιν τοῦ νὰ γείνη ὑπουργός, ἐδέχθη ἐπὶ τέλους νὰ ὁμασθῇ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν μετ' ἄλλων φιλελευθέρων. Αἱ δυσκολίαι ὅμως ὑπερῆξαν ἀδιακόπως, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκορυφώθησαν αἱ ἀξιώσεις τῶν φατριῶν, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τὸ ὑπουργεῖον.

Ἀλλ' ἐν τῷ βραχεῖ διαστήματι τῆς ὑπάρξεως τοῦ ὑπουργείου τούτου, ὁ Μαμιάνης ἀφῆκε βαθεῖα ἵχνη τῆς παρουσίας αὐτοῦ. Συνέστησε συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας ἐπὶ βάσεων λίαν φιλελευθέρων, ἐδημοσίευσεν νόμον δημοτικόν, ἐγγυώμενον τὴν αὐτονομίαν τῶν δήμων, καὶ εἰσήγαγε τηλεγράφους καὶ τὸ δεκαδικὸν σύστημα, ἀναγκαιοτάτον μάλιστα εἰς ἐπικράτειαν ὅπου τὰ μέτρα καὶ τὰ σταθμὰ ἦσαν πολλὰ καὶ διάφορα.

Ἐλθὼν εἰς Ταυρίνον συνέστησε μετὰ τινῶν ἄλλων τὴν Ἐταιρίαν τῆς ἰταλικῆς ὁμοσπονδίας, καὶ ἀδιακόπως ἐκήρυττεν ὑπὲρ τῆς ἰταλικῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἐν τοσοῦτῳ αἱ διχόνοιαὶ κατεσπάρασαν τὴν Ῥώμην· ἐλπίζων δὲ ὁ Μαμιάνης ὅτι δυνατόν ἦτο νὰ συντελέσῃ ὅπως οὖν εἰς τὴν περιστολὴν αὐτοῦ, μετέβη εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην· ἀλλὰ ματαίᾳ ὑπῆρξε πᾶσα ἀπόπειρα· στυγερόν μάλιστα κακούργημα ἐμίανε τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ δολοφονία, λέγομεν τοῦ Ῥόσση· ὁ πάπας, προτραπείς καὶ ὑπὸ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος ἀπῆλθε κρυφίως εἰς Γαέταν.

Καὶ πολλοὶ μὲν, φροντίζοντες μᾶλλον περὶ ἐκυτῶν ἢ περὶ τῆς πατρίδος, ἔφυγον· ὁ Μαμιάνης ὅμως ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος ὑπὲρ αὐτῆς. Πρώτην δὲ καὶ μεγίστην θυσίαν ἐπραξεν ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἐν ᾧ καὶ ἦν αἱ μετὰ τῶν ξένων σχέσεις τῆς Ῥώμης ἦσαν ἐλεειναί. Ἡ ἀναχώρησις τοῦ Πίου ἔδωκε νέας δυνάμεις εἰς τὸ δημοκρατικὸν κόμμα, τὸ ὁποῖον ἐκήρυττε καταλυθεῖσαν τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν τοῦ πάπα, καὶ ἠγωνίζετο νὰ ὑποκαταστήσῃ δημοκρατίαν· ἀλλ' ὁ Μαμιάνης, θιασώτης πάντοτε τῆς συνταγματικῆς μοναρχίας, καὶ ὡς ὑπουργός καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος εἰς τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐθνικὴν συνέλευσιν, ὑπεστήριξεν ἐνθερμῶς, ἀλλ' εἰς μάτην, τὰς δοξασίας αὐτοῦ· καὶ ἅμα ὡς συνεστήθη κυβέρνησις δημοκρατικὴ παρητήθη.

Τοῦ Πάπα ἀναλαβόντος τὰ σκήπτρα, ἐπανεληφθῆσαν καὶ αἱ καταδρομαὶ καὶ αἱ ἐξορίαι· διὸ καὶ ὁ Μαμιάνης κατέφυγεν εἰς Γένουαν, ὅπου ἐπανέλαβε τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ μελέτας. Πρώτον δὲ ἔργον αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ σύστασις ἀκαδημίας, σκοπὸν κύριον ἐχούσης τὴν ἐφαρμογὴν τῶν φιλοσοφικῶν ἀρχῶν εἰς τὸν πολιτικὸν βίον. Ἐγραψε δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ ἄλλων πολλὰ καὶ ἀξιόλογα.

(α) Τὰς περὶ τοῦ Κ. Μαμιάνῃ εἰδήσεις ἐπορίσθημεν ἐκ βιογραφικοῦ τινος δοκιμίου ἐν Ταυρίνῳ ἐκδοθέντος τὸ 1860 ἔτος ὑπὸ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν. « Terenzio Mamiani per Giuseppe Saredo con ritratto. »

Τὸ 1856 ἔτος ἡ κυβέρνησις τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ ἀνέγραψε τὸν Μαριάνην πολίτην Σάρδον, καὶ μετὰ μικρὸν ἡ πόλις τῆς Γενούης ἐξελέξατο αὐτὸν ἀντιπρόσωπον εἰς τὴν Βουλὴν.

Εἰς τὴν Βουλὴν ὑπεστήριξε τὴν πολιτικὴν πορείαν τοῦ ἐνδοξοῦ ὑπουργοῦ Καβούρ, καὶ διὰ λόγων εὐγλώττων ἀνεδείχθη ἀληθὲς ῥήτωρ· ὁ λόγος μάλιστα τὸν ὁποῖον ἀπήγγειλεν ὅτε τὸ Πεδεμόντιον κατηγορεῖτο ὑπὸ πολλῶν ὅτι συνεμάχησε μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας κατὰ τῆς Ῥωσσίας, χωρὶς οὔτε τὴν καταρρέουσαν Τουρκίαν οὔτε τὰ ἴδια συμφέροντα νὰ ὠφελήσῃ, ἐθεωρήθη ὡς ἀριστοῦργημα, καὶ τυπωθεὶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως διεδόθη ὡς ἄλλη δικαιολογία τῆς πορείας αὐτῆς.

Ἡ φωνὴ τοῦ Μαριάνη ἀντήχει ἀδιακόπως ὑπὲρ τῶν συμφερόντων συμπάσης τῆς Ἰταλίας· ὅτε δὲ τὸ 1857 ἔτος ἀπερασίζετο ἐν τοῖς λομβαρδικοῖς πεδίοις ἡ τύχη τῆς Ἰταλίας, ἐξέδοτο εἰς φῶς σύγγραμμα ἄξιον πολλοῦ λόγου περὶ νέου εὐρωπαϊκοῦ δικαίου ἐπιγραφόμενον.

Εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο, θεωρῶν ὡς ἀορίστους ἢ ἐπὶ σαθρῶν βάσεων τεθεμελιωμένους τὰς πρὸς ἀλλήλα σχέσεις τῶν ἐθνῶν, χαράσσει νέας ὑποτυπώσεις καὶ νέα ζητήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἀξιολογότης ὁμολογεῖται ὑπὸ πάντων τῶν ἀναγνωσάντων αὐτό.

Βουλευτὴς ὢν ὁ Μαριάνης ἐδίδασκε καὶ ὡς καθηγητὴς ἐν τῷ Ταυρινίῳ Πανεπιστημίῳ τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἱστορίας, καὶ ἐδίδασκεν αὐτὴν μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας· ἡ δὲ Κυβέρνησις, ἰδοῦσα πόσον ἤθελε διαρρυθμίσει τὰ τῆς δημοσίας παιδείας ἀνὴρ τοσαύτας καὶ τοιαύτας ἔχων γνώσεις, ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργεῖον.

Κατὰ τὸ βιογραφικὸν σχεδίασμα τὸ ὁποῖον ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν, φαίνεται ὅτι ὁ Μαριάνης πολλάς καὶ ἀξιολόγους ἐπέφερε βελτιώσεις εἰς τὰ τῆς παιδείας, στρεφόμενος πάντοτε περὶ τὸν κύριον αὐτοῦ σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἤδη, τὴν ἀγωγὴν λεγόμεν τοῦ λαοῦ.

Ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας ὁ Κ. Μαριάνης ἐκλήθη ἄξιός νὰ σταλῇ πρῶτος πρέσβυς τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ ἐκλογὴ, ὡς εἵπομεν, ὑπῆρξεν ἀρίστη· διότι ὡς ἔχων πείραν καὶ τῶν δεινῶν τῆς δουλείας καὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐκείνης, καὶ τῶν παρεκτροπῶν ταύτης, ὁσάκις μάλιστα τὰ ἔθνη εἶναι ὅλως νέα, ὡς τὸ ἐλληνικόν, εἰς τὸν πολιτικὸν βίον, θέλει βεβαίως ἐκτιμῆσαι ὀρθότερον παντὸς ἄλλου τὰ καθ' ἡμᾶς, θέλει φωτίσει διὰ δικαίων καὶ ἀπροσωπολήπτων εἰδήσεων τὴν περὶ ἡμῶν γνώμην τῆς ἀδελφῆς Ἰταλίας, καὶ ἀντὶ τῆς ἐνθέρμου συμπαιθείας ἣτις ἀνέφλεγε καὶ ἀναφλέγει τὰς καρδίας ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ ἰταλικοῦ ἀγῶνος, θέλει προκαλέσει τὴν συνδρομὴν αὐτῆς ὑπὲρ ἔθνους, ὀργῶντος, ὡς ἡ Ἰταλία, πρὸς τὴν συνένωσιν ὅλων τῶν μελῶν αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἀσεβῆς πολιτικὴ ἀπέσπασεν ἀπ' ἀλλήλων καὶ διεσπάραξε.

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

—οοο—

Εἶμαι μόνη, εἶμαι δὲ καὶ περίλυπος . . . Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μὲ φαίνεται παράξενον, διότι, πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ λύπη καὶ ἡ μοναξιά εἶναι αἱ συνήθειαι μου σύντροφοι. Φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν τὰς συνειθίζει ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς εὐτυχίας, ἣτις γεννᾶται μὲ τὴν ζωὴν, αὐξάνει μὲ τὸν καιρὸν, καὶ γίνεται ἰσως ζωηρότερα καὶ πικρότερα. Πρὸς τούτοις ἔρχονται καὶ ὧραι καθ' ἃς διπλασιάζεται τὸ αἶσθημα τῆς μοναξίας.

Εἴμεθα ἐν ὧρᾳ χειμῶνος περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους· σήμερον εἶναι ἡ ἑορτὴ μου, τῆς ἀγίας Ἀναστασίας· ὑπὲρ ποτε αἰσθάνομαι τὴν μελαγχολίαν καταθλίβουσάν τὴν καρδίαν μου, ἐνῶ εὐρίσκομαι μόνη πλησίον τῆς ἐστίας καὶ βλέπω μόλις φωτιζομένην ἀπὸ τὴν λυχνίαν τὴν μεγάλην ταύτην αἵθουσάν, ἣτις φαίνεται προσδιωρισμένη εἰς οἰκογενειακὰς συνανατροφὰς, καὶ ὅπου δέχομαι μόνον ἐπισκέψεις. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἔχω εἰς τίνα νὰ εἶπω τοὺς λογισμοὺς μου, μ' ἔρχεται ὀρεξίς νὰ τοὺς ἐμπιστευθῶ εἰς τὸ χαρτίον καὶ νὰ ἀναδράμω εἰς τὸν παρελθόντα βίον μου. Αἱ μάμμαι διηγοῦνται εὐχαρίστως εἰς τοὺς ἐγγόνους των τὸ παρελθόν, καὶ ἀγαπῶσι νὰ λέγωσιν· « Ἡ μήτηρ μου ἔλεγε τοῦτο . . . τὸν καιρὸν ἐκεῖνον . . . ἤμην τόσων ἐτῶν . . . »

Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ δὲν ἔχω ἐγγόνους διὰ νὰ μὲ ἀκούσωσι, θὰ διασκεδάσω τὸν ἑαυτόν μου ἀναπολοῦσα παλαιὰς ἀναμνήσεις. Ἀλλὰ τί λέγω θὰ διασκεδάσω! Ἀ! ἀναπολοῦσα τὰ παρελθόντα, μόνον λυπηρὰς εἰκόνας βλέπω ἐνώπιόν μου, καὶ γίνομαι περίλυπος· ἔχω καὶ τύψιν συνειδήσεως διότι δὲν ἔκαμα εὐτυχεῖς τοὺς ἄλλους. Ἀνέγνωσα εἰς τι βιβλίον ταῦτα· « *Ὀλίγα εἶναι τὰ δυστυχήματα διὰ τὰ ὁποῖα δὲν χρεωστούμεν νὰ ζητήσωμεν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν.* » Εἶναι ἀληθέστατον καὶ τὸ αἰσθάνομαι, ἀλλὰ πολὺ ἄργά.

Βρέφος ἔτι οὔσα ἐστερτήθην τὸν πατέρα μου, ἀλλ' ἡ ἐνθύμησίς μου μὲ εἶναι πάντοτε παρούσα. Βλέπω τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα, τὸ ὠραῖον καὶ ἡγεμονικὸν πρόσωπον, τὴν λευκὴν ὄψιν ἣτις ἐχρωματίζετο καὶ κατὰ τὴν παραμικροτέραν συγκίνησιν, καὶ τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμούς του, οἵτινες ὑγραίνοντο μὲν εὐκόλως, ἀλλὰ καὶ εὐκόλως ἐξέφραζον ἀνυπομονησίαν καὶ καταφρονησιν. Ὁ καθρέπτης μου μὲ δεικνύει τὴν εἰκόνα του, διότι ἐκληρονόμησα καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χαρακτῆρά του, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνο ἡρμήνευε τόσον καλῶς.

Ἦμην μικρὰ ἀκόμη καὶ ἡ μήτηρ μου ἀδιακόπως ἐπροσπάθει νὰ μὲ καθησυχάσῃ, διότι καὶ κατὰ τὴν ἐλαχίστην ἀντιλογίαν καθανύμην, ὅπως καὶ σήμερον, ἐσωτερικὸν βρασμόν· ἡ καρδία μου ἐπαλλε ταχέως· ὀλόγως ἀνέβαινον εἰς τὸ πρόσωπόν μου, καὶ τότε ἀπὸ τὴν μεγάλην συγκίνησιν τῆς ψυχῆς μου ἐπρόβρα λεῖξαι πικρὰς καὶ θυμωδεῖς.

Ἡ μελέτη, τὰ παιγνίδια, ὅλα μὲ παρώργιζαν καὶ